

תקיעה גדולה!

כתב: הרב ד"ר חיים סיימונס

מהדורה חדשה נסיונית

אלול תשנ"ט

מכון נחמיה

למחקר תורני ולהכנת חומר לימודי
ע"ש ר' נחמיה ריכרדסון ז"ל
ת.ד. 1775 קרית ארבע
טל: 02-9961252

כל הזכויות שמורות לחיים סיימונס. © 1999

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

בזמן שאוהבים את הלימודים, לומדים וגם
זוכרים. לכן בחוברת זו, נלמד בצורה מעניינת
על השופר, על התשובה ועל ראש השנה, וגם
נשתעשע.

השופר הוא כלי נשיפה המיוצר מקרן של בעל
חיים. כדי להבין הלכות שופר, נלמד בחוברת זו
להכיר קרניים של בעלי חיים וגם לדעת כיצד
פועלים כלי נשיפה.

עשרת הימים המתחילים בראש השנה
ונמשיכים עד יום הכיפורים הם ימים
המיועדים לתשובה. אנו נלמד מהי תשובה ואיך
אנו עושים זאת.

התרגילים בחוברת זו יעזרו לתלמידים להבין
וללמוד את הנושא, והספרים הבאים יעזרו
להם בביצועם:

- * חומש
- * משנה תורה להרמב"ם, חלק מדע
- * מחזור לראש השנה

כתיבה / חתימה טובה
כה 3 חה !

היכן מוזכרת תקיעת שופר בתורה?

קרא את הפסוקים הכאן:

דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר, בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם שַׁבָּתוֹן,
זְכוֹן תְּרוּעָה מִקְרָא-קֹדֶשׁ. (ויקרא ט ז)

וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ מִקְרָא-קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם, כָּל-מְלֹאכֶת עֲבֹדָה
לֹא תַעֲשׂוּ, יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם. (נמזכר טו ב)

בשני הפסוקים האלו כתוב שהיום הראשון לחודש השביעי - דהיינו ראש השנה - הוא "יום תרועה". אולם לא מוזכר כלל בפסוקים הללו באיזה כלי נגינה "תורעים" (תוקעים).

עכ"פ קרא את הפסוקים הכאן:

וּסְפֹרָת לֶךְ שִׁבְעַת שַׁבָּתוֹת שָׁנִים, שִׁבְעַת שָׁנִים שִׁבְעַת פְּעָמִים, וְהָיוּ לָךְ יָמֵי שִׁבְעַת שַׁבָּתוֹת הַשָּׁנִים, תִּשְׁעַת וָאַרְבָּעִים שָׁנָה. וְהֵעֲבַרְתָּ שׁוֹפַר תְּרוּעָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי, בַּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ, בְּיוֹם הַבְּפֹרִים, תַּעֲבִירוּ שׁוֹפָר בְּכָל-אַרְצְכֶם. (ויקרא טו ט-י)

פה כתוב שבשנת היובל ביום העשירי לחודש השביעי - דהיינו יום כיפור - "תורעים", וגם כתוב שכלי הנגינה אשר בו "תורעים" הוא השופר.

"חודש השביעי" מוזכר בתרועות של ראש השנה ובתרועות של יום כיפור בשנת יובל. מפני זה למדו חז"ל שפרטי התרועות בימים הללו שווים, ולכן גם בראש השנה תורעים בשופר.

ת ר ג י ל י ם

1 ראש השנה הוא תחילת השנה. אם כן, מדוע החדש שחל בו ראש השנה נקרא "חודש השביעי"? (רמז: עיין בשמות פרק ט)

_____

_____

2 עיין בתפילת העמידה של ראש השנה:

מתי אומרים "יום תרועה"?

_____

ומתי אומרים "יום זכרון תרועה"?

_____

3 רשום כמה פעמים מוזכרת המלה "תרועה" בפסוקים שהובאו למעלה?

_____

4 עיין בויקרא פרק כה בנושא היובל:

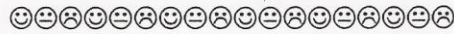
בכל כמה שנים יש שנת היובל?

_____

סכם את פרטי מצוות היובל שמוזכרים בפרק הזה

_____

_____

ה' י ד ע ת ? ?

ראש השנה הוא שם ליום כיפור!

השם ראש השנה לא מוזכר כלל בתורה, ורק מוזכר פעם אחת בכל התנ"ך... בקשר ליום כיפור!!

בְּעֶשְׂרִים וְחֲמֵשׁ שָׁנָה לְגִלְתֵּנוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּעֶשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בְּאַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה אַחַר אֲשֶׁר הִבְתָּה הָעִיר (ימקל מ 6)

הגמרא (ערכין יב.) שואלת על הפסוק הזה: באיזה שנה ראש השנה חל בעשור לחודש תשרי? ומתצת: בשנת היובל.

מה זה שופר?

שופר נעשה מקרן של בעל חיים.

יש מספר רב של בעלי חיים עם קרניים, אולם הרכב הקרניים אינו שווה בכלם.

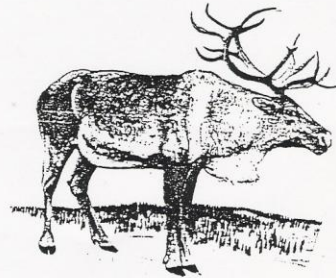
אפשר לחלק את סוגי הקרניים לפי מרכיבים:

(1) סוג העשוי כולו מעצם.

בסוג זה ישנם האיילים: *fenf*: אַיִל, אייל-הצפון, יחמור

ת ת ח ד ש !

הקרניים שלי אינם כמו קרני בעלי חיים אחרים. משנה לשנה הם גדלים, ואחר כך הם נושרים.

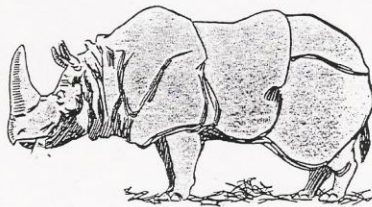
(2) סוג העשוי כולו מחומר קרני.

בסוג זה ישנם הקרנפים: *fenf*: קרנף הלבן, קרנף השחור

למה קוראים לי קרנף?

לאף שלי מחוברת קרן, ולפעמים שתי קרניים. אם מחברים את שתי המלים קרן ו-אף מקבלים קרנף. הקרן או הקרניים שלי משמשות להגנה.

אני גר באזור הטרופי באסיה ובאפריקה. לכן לא תמצא אותי בארץ - רק בגני החיות.

3) סוג שהוא שורש של עצם מכוסה בשכבה עבה של חומר קרני.

סוג זה מחולק ל: צאן, בקר ואנטילופים.

צאן: *fenf*: איל, יעל, עז, תיש

בקר: *fenf*: פרה, שור, תאו (בופלו)

אנטילופים: *fenf*: אנטילופה, ראם, צבי

4) סוג שהוא שורש של עצם מכוסה בשערות.

fenf: גירפה

האם מותר לאכול גירפה?

בפרשת ראה נמצא שמות של שלוש בהמות ושבע חיות טהורות שהן מותרות באכילה.

זאת הבהמה אשר תאכלו שור שה קשבים ושה עזים. איל וצבי וזמור ואן ודישן ותאו וזמר. (ויקרא י"ד-ט)

האחרון ברשימה הוא הזמר, ולפי הרב סעדיה גאון, הזמר הוא הגירפה.

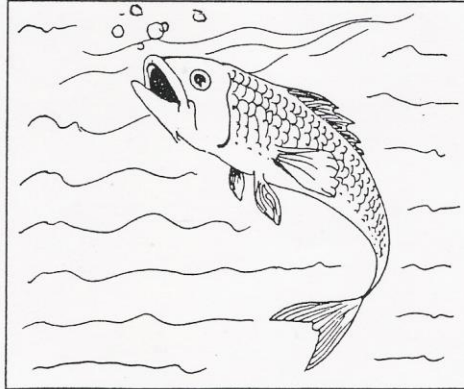
למעשה רוב הפוסקים אינם מסכימים עם הרב סעדיה גאון, וכותבים שהזמר הוא סוג של עז.

אנחנו נראה בהמשך שאפשר להכין שופר כשר לראש השנה מקרניים של חלק מבעלי החיים מסוג מס' 3 בלבד.

תפזורת "בעלי חיים עם קרניים"

בתפזורת הבאה תמצא שמות של "בעלי חיים עם קרניים". כל בעלי החיים הללו מוזכרים בחוברת זו.
שם כל בעל חיים מופיע במשבצות רצופות. השמות כתובים מימין לשמאל, משמאל לימין, מלמעלה למטה, מלמטה למעלה ובאלכסון.

ט	צ	ד	ק	ל	י	פ	ז	פ	ח	ע	ג
ת	ע	ז	ר	א	ר	ר	ת	ט	ק	פ	ס
ח	ס	ב	נ	ה	א	ע	ב	ס	א	ב	ה
ד	פ	מ	פ	מ	ת	ה	פ	ר	י	ג	פ
מ	ט	ר	ה	ד	ט	ש	מ	ל	י	א	ו
א	י	י	ל	ק	ל	ב	ס	ז	ל	ק	ל
ב	א	ט	ב	פ	ע	א	ת	ל	ה	ד	י
ת	י	ש	נ	צ	י	ח	א	ב	צ	פ	ט
ס	ב	ז	ש	ה	ט	ע	ו	ש	פ	ח	נ
י	ע	ל	מ	ר	ו	ש	ד	ה	ו	ס	א
ב	ט	ו	ר	ו	ה	ש	ה	פ	נ	ר	ק
צ	ר	צ	ס	ב	ט	ז	פ	ק	ד	ח	ע

אין לי קרניים!!

ידיעות שופרות

5.80 ש"ח (באילת: 5.00 ש"ח) עורך: ת. קיעה כ"ה באלול מס' 100

משרד התעשייה החרים מאות שופרות

ייצור מקרניים של פרות. מזכיר חטא העגל. מעשה בימי השואה

אתמול נכנסו פקחים ממשרד התעשייה למפעל של ישמעאל כהן והחרימו מאות שופרות. הסיבה היתה שהשופרות נעשו מקרניים של פרות.

שופר... שופרת

ביום חמישי שעבר הרצה פרופ' פופקורן מאוניברסיטת אילן-בר בנושא "שופר הוא מלשון שופרת". בתחילת ההרצאה הוציא פרופ' פופקורן מכיסו קופסת משחת שניים, סחט את כל המשחה לתוך קערה, הניח את השופרת הריקה על השולחן, ואמר: "ימה שעשיתי הוא דומה במקצת לייצור שופר".

הוא הסביר שיש בעלי חיים עם קרניים שמורכבים משרש עצם מכוסה בחומר קרני. לאחר שמוציאים את העצם נשארת צורת שופרת קרני ולאחר כמה טיפולים מקבלים את השופר.

"זה לא במקרה שהמלה שופר דומה למלה שופרת", אמר הפרופ'. "שופר הוא מלשון שופרת, ואפשר להכין שופר כשר רק מקרן שהוא חלול באופן טבעי. לכן אם לוקחים, למשל, קרן של אייל-צפון, וקודחים אותו כדי שיהיה חלול, השופר לא יהיה כשר".

אחרי ההרצאה חולקו למשתתפים קפה ועוגה.

מומחה בהלכה הסביר לכתבנו: אע"פ שהפרה היא בהמה טהורה, וקרנה הוא חלול, חז"ל אסרו עלינו להשתמש בקרן הפרה. אחד הטעמים שהובא בגמרא הוא "שאין קטיגור נעשה סניגור". כלומר הואיל והפרה מזכירה את חטא העגל, היא כמו קטיגור. לכן אי אפשר להשתמש בקרן הפרה לייצור שופר, כדי למלא תפקיד של סניגור, בזמן שבאים ברי"ה לבקש סליחה מהקב"ה. הביטוי "פרה" כולל את כל סוגי הבקר.

היה מעשה בתקופת השואה שיהודים באחד מהמחנות, נתנו לפני ר"ה כמה מנות של לחם לאחד מהגרמנים על מנת שיביא להם קרן כדי שיוכלו להכין שופר. הגרמני הביא קרן של פרה, ואז היהודים נתנו לו עוד מנות של לחם כדי לקבל קרן של איל.

דעה אף כי

שאלה: לחזיר הבבירוסה יש קרניים. האם מותר לעשות שופר לר"ה מקרניים הללו?

תשובה: בענין תפילין כתוב: "למען תהיה תורת ה' בפיך". מכאן למדו שתפילין שנעשו מעור בהמה טמאה פסולים. יש פוסקים (אולם לא כולם) הלומדים אותו כלל בקשר לשופר. לכן, לפי הפוסקים הללו, שופר שנעשה מקרנו של חזיר הבבירוסה הוא פסול למצות שופר, (אפילו שהקרן היתה חלולה).

קנה 20 בקבוקים של דבש
ותקבל חצי תמוז
בחינם

ידיעות אחרונות

5.80 ש"ח (באילת: 5.00 ש"ח) עורך: ת. קיעה

דוד שמנדריק נחקר

נכנס למספר בתי כנסת ויישר שופרות

דוד שמנדריק הזמן היום לחקירה במשטרה על יישור שופרות.

שמנדריק נחקר במשך שלוש שעות והודה שנכנס לארבעה בתי כנסת בקרית חמש וחפש בארונות אחר שופרות. כשמצא אותם הוא חמם את השופרות ויישר אותם.

הוא הודיע לחוקרים שהוא טובר לפי השיטה האומרת, שמפני שראש השנה הוא יום הדין, דעתו של אדם ביום זה צריכה להיות ישרה. לכן השופר צריך להיות ישר ולא כפוף.

המרא דאתרא של קרית חמש הסביר לכתבנו שהלכה נקבעה לפי שיטה אחרת: בר"ה אדם צריך לכופף לבו להקב"ה בתפילה ולכן שופר של ר"ה הוא כפוף.

המשטרה טרם החליטה אם להמליץ להעמיד את דוד שמנדריק לדין.

יא חזק בתקיעות

משה שלומפר קבע אתמול שיא חדש של 24 שניות באורך התקיעה בשופר. השיא הזה כבר נשלח לספר "שיאי גינס".

היועץ ההלכתי של "ידיעות שופרות", הסביר שלפי ההלכה אין שיעור למידת המקסימום של אורך קול ה"תקיעה", אולם יש מידת מינימום לאורך הקול.

הסבת אבידה: נמצא ראש כבש. אפשר לקבל למי סיבנים.

לכבודה: גיס בבקבוקים עבור "תשלך".

לכבודה: שומר - צהוב, כמון, אורך 50 ס"מ, לא מעור הנידחת, כבעט חדש, רק \$200

גם בראש השנה יש מצות שמחת יום טוב!
כתוב כאלו עוזר עכרה
"אובלים, ושותים
ושמהים"

הזמן ארוחות מוכנות
לראש השנה

דינג דונג
קטרינג

שאלות לרופא

שאלה: בלילה הראשון של ר"ה חפשתי את הירח בכל השמים ולא מצאתי אותו, אע"פ שלא היה שום ענן בשמים. האם אני צריך להחליף את המשקפיים שלי?
תשובה: לא. לך תלמד רמבי"ם הלכות קדוש החודש.

כשר או פסול?

לפניך שני טורים: בטור הימני, המספרים 1 עד 10. בטור השמאלי, השמות של בעלי חיים עם קרניים. עקוב באצבעך אחר כל קו מהמספר עד שם בעל החיים, ורשום בשורה הריקה אם קרנו הוא "כשר" או "פסול" עבור שופר, לפי הדוגמא הראשונה. במקרה שאתה רשם "פסול" הוסף סיבה אחת מדוע הקרן פסול לשופר.

איל	1. פסול
יה מני	אינו חלף
אייל-הצפון	2. _____
קרפ	3. _____
חזיר בבירוסה	4. _____
פרה	5. _____
קרנף השחור	6. _____
עז	7. _____
אנטילופה	8. _____
שול	9. _____
	10. _____

השופר הוא כלי נגינה!

אפשר למיין את כלי הנגינה בתזמורת לשלוש חטיבות.
יש דוגמאות לכל חטיבה בספרי התנ"ך.

(1) כלי קשת

יהיה בהיות רוח- א-להים אל-שאו, ולקח דוד את-הכנור ונגן בידו, ורוח לשאול
וטוב לו, וסרה מעליו רוח הרעה. (שמואל א' טז כ)

דוגמאות כתמורת fe זמנים: כנור, ויולה, צ'לו, קונטרבס, נבל

נבל

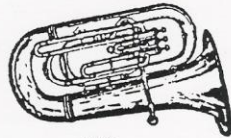

כנור

(2) כלי נשיפה

עשה לך שתי חצוצרות כסף, מקשה תעשה אתם, והיו לך למקרא העדה, ולמסע
את-המחנות. (שמואל א' טז כ)

דוגמאות כתמורת fe זמנים: חצוצרה, חליל, קלרנית, טובה

טובה

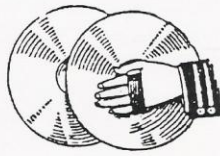

קלרנית

(3) כלי הקשה

ותקח מרים הנביאה אחות אהרן את-התוף בידה, ותצאן כל-הנשים אתריה, בתפים
ובמחלות. (שמואל א' טז כ)

דוגמאות כתמורת fe זמנים: תוף, מצלתיים, משלש, קסילופון

מצילתיים

תוף

השופר נמצא בתוך חטיבה 2 - דהיינו כלי נשיפה.

איך פועלים כלי נשיפה?

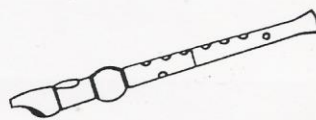
בכל כלי הנשיפה אנו משתמשים באוויר על מנת להוציא קול. השפתיים של הנגן גורמות לכך שהאוויר המצוי בתוך הכלי זז ובכך מפיק את הקול. אולם איכות הקול תלויה בכמה גורמים, ביניהם:

- 1) אורכו של כלי הנשיפה:** ככל שהכלי ארוך יותר הקול יהיה יותר נמוך. בכדי שיהיו קולות שונים באותו כלי נשיפה, עשו בחלק מסוגי כלי הנשיפה חורים לאורך הכלי, אותם הנגן יכול לכסות באצבעותיו לפי הצורך. בזמן שהחורים פתוחים, האוויר יוצא מהם וזה מהווה מעין שינוי באורך כלי הנשיפה, ולכן זה יגרום לשינוי באיכות הקול.
- 2) הכוח שבו הנגן נושף לתוך הכלי:** ככל שכוח נשיפתו גדול יותר, הקול יהיה יותר גבוה.

שופר שהוא כשר למצוות תקיעת שופר, אם נקבו בו חורים יכולים לפסול אותו. ההלכות בנושא זה מאוד מסובכות. הרמ"א כותב בשלחן ערוך: "יש אומרים שאין לתקוע בשופר נקוב" *גאון ס' תקפו ס' 4*

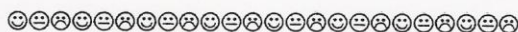

שופר עם חורים
אפסר פסול

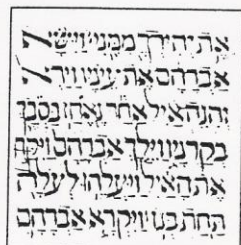

כלי נשיפה עם חורים
מצוין

שינוי באיכות הקול בשופר אפשרי רק ע"י שינוי כוח הנשיפה של הנגן.

רק בראש השנה קוראים מספר בראשית!

קטע מקריאת התורה ליום שני של ראש השנה מכתב-יד עתיק.

בגמרא מופיעה רשימה של קריאות מיוחדות מן התורה בכל החגים, בראש חודש, בחנוכה, בפורים, בתעניות ובארבע פרשיות.

אולם רק הקריאה לראש השנה באה מספר בראשית.

[הערה: בשמחת תורה קורא "חתן בראשית" את תחילת ספר בראשית. אולם זו "קריאה נוספת" שלא מוזכרת בגמרא. ה"קריאה הרשמית" לשמחת תורה היא פרשת וזאת הברכה.]

לקט מהלכות שופר

ת ר ג י ל י ם

1) אברהם הצמיד את השפתיים בצד הרחב של השופר והצליח לתקוע בדרך זו! האם הוא קיים מצות תקיעת שופר? הסבר!

---

2) משה מצא חתיכות שופר בארון בבית הכנסת והצליח להדביק אותם בדבק מגע. השופר נראה כשופר שלם. האם שופר זה כשר? הסבר!

---

3) דוד חקק את שמו בשופר. האם הוא פסל את השופר? הסבר!

---

4) באיזה שופר הקול יהיה יותר נמוך, גם כשבעל תוקע משתמש באותו כוח נשיפה? (סמן א או ב)

האם קול יותר נמוך הוא יותר מהודר? הסבר!

---

5) יהודה חיבר צינור לשופר, בצדו הצר של השופר:

א) האם זה יגרום לשינוי בקול השופר? ואם כן לאיזה שינוי?

ב) האם זה יפסול את השופר? הסבר!

אין קוראים את ההלל בראש חודש!?

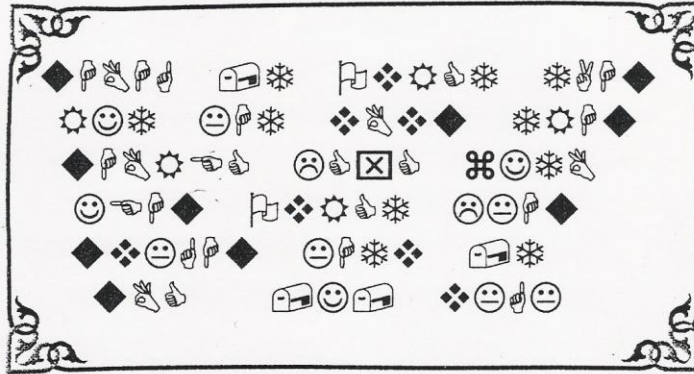
וביום כיפור ספרי החיים והמתים פתוחים, ולכן זה לא מתאים לקרוא את ההלל בימים הללו.

ראש השנה חל בראש חודש תשרי. אולם אין אנו קוראים בו את ההלל. הגמרא (י"ה ל"ג:) מסבירה שבראש השנה

זֶהָ אֶת הַפְּסוּקַ!

בעזרת המפתח תוכל לפענח את הפסוק שנכתב בכתב סתרים!

מפתח

א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ	ל	מ	נ
☞	☹	☺	☞	☞	☺	☞	◆	❖	☹	☹	☹	☹	☹

ס	ע	פ	צ	ק	ר	ש	ת	ד	ם	ן	ו	ף	ץ
☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹

Targilim תרגילים

כתוב את הפסוק!:

איזו הלכה הקשורה לשופר לומדים מן הפסוק הזה? _____

כמה קולות צריכים לשמוע בראש השנה?

כתבנו לעיל שהמלה "תרועה" מוזכרת שלוש פעמים - פעמיים בראש השנה ופעם אחת ביום כיפור של היובל. מזה למדו חז"ל שבר"ה צריכים לשמוע "תרועה" שלוש פעמים. עוד למדו חז"ל מפסוקים אחרים בתורה, שלפני וגם אחרי כל "תרועה" צריכים לשמוע "יתקיעה". לכן, מן התורה צריכים לשמוע תשע קולות בראש השנה. אולם יש לנו בעיה!! אמנם אנו יודעים בלי שום ספק, מה זה "יתקיעה" - הוא קול חלק. אבל אנו מסתפקים: **מה זה "תרועה"?**

קרא את הפסוק הכא יחד עם תרגום אונקלוס:

<p>כמו * ובת"ש השביעי באחד לחדש סקרא יקדש יהיה לכם קרימלאקת עבדה לא תעשו יום תרועה יהיה לכם :</p>	<p>* ובת"ש השביעי באחד לחדש סקרא יקדש יהיה לכם קרימלאקת עבדה לא תעשו יום תרועה יהיה לכם :</p>
---	---

אונקלוס מתרגם את המלה "תרועה" ב"יבבא". **אולם מה זה "יבבא"?**

מלה זה מופיעה בסוף שירת דבורה:
יעל כבר הרגה את סיסרא, אולם זה טרם נודע לאמא של סיסרא.

המלה "ותיבב" באה מאותו שורש של המלה "יבבא". אולם מה פירושה? מה בדיוק עשתה האמא של סיסרא בזמן שבנה לא חזר הביתה?

מה עושה אמא היום כאן שילדה מאחר לתקור הכיתה?

היא מסתכלת דרך החלון לחפש את בנה וגם:

יש אמהות שגונחות ונאנחות:

אההההה - אההההה - אההההה

קרא את השורה האחרונה בקול ותשמע כאו קול יבבא כסופר.

יש אמהות שמשמיעות קול יללה (בכיל):

א - א - א - א - א - א - א - א - א - א

קרא את השורה האחרונה בקול ותשמע כאו קול "תרועה" כשופר.

[הערה: ליהודי תימן התרועה היא מסולסלת]

ויש אמהות שמתחילות בקריאת גניחה ואחר כך פורצות ביללה:

אההההה - אההההה - אההההה

א - א - א - א - א - א - א - א - א - א

קרא את שתי השורות האחרונות בקול ותשמע כאו קול

"עברית - תרועה" כשופר.

לכן יש לנו שלוש אפשרויות להסביר מהי כוונת התורה ב"תרועה".

כדי לצאת מכל ספק חז"ל תקנו לתקוע על פי כל האפשרויות הללו של "תרועה", יחד עם "תקיעה" שלפני ואחרי כל "תרועה".

סך הכל אנו תוקעים 30 קולות בשופר, כדי לקיים את מצוות שופר מן התורה בראש השנה.

זה מספר הקולות שאנו תוקעים איך לאחר כרכת השופר לפני תפילת מוסף בראש השנה.

30

ת ר ג י ל

30

כתוב את 30 הקולות הללו ללא עזרת מחזור של ראש השנה!

"עשה שופר בעצמך" אמר היתולי על אופן הכנת שופר ביתי

היום, "עשה זאת בעצמך" הוא האופנה. לכן, למה לא "עשה שופר בעצמך". באמת זה קל - לפחות על הנייר!

ראשית, כמו כל הדברים בסוג "עשה זאת בעצמך", תצטרך את החומרים. החשוב ביותר הוא, בודאי, הקרן... כל קרן!... לא, קרן פרה לא טוב (זכור את עגל הזהב). תצטרך קרן איל. לא מצוי שיהיה אחד מהם אצל האטליו (חנות למכירת בשר) שלכם וברור שאתה לא רוצה שמישהו יראה אותך נכנס לאטליו ערבי מטעם מראית עין - (מפני שהבשר שם אינו כשר!) וכנראה שגם אצלם לא תמצא קרן איל. לכן תבקש יפה משוחט או אפשר שתלך לבית המטבחים: תנסה להשיג כמה קרניים מיותרות - בודאי אתה תקלקל את הראשונה!

עכשיו שיש לך את הקרניים (כנראה הם יסריחו, לכן תשים מקל כביסה באף!) תצטרך להשתמש בכיריים שבמטבח. לכן תקנה לאמא פרחים ותבקש ממנה יפה להשתמש בכיריים "רק לכמה דקות". גם תבקש ממנה קערה זרוקה - אל תשתמש בקערה כשרה.

אם אמא שלך תסכים - (היא לא יודעת מה יתרחש!) - אתה יכול להתחיל.

שים לב! יש עצם בתוך הקרן, והדבר הראשון הוא להוציא את העצם כדי שהקרן תהיה חלולה (המלה שופר באה מלשון שפופרת). קח את הקרן ושים אותה בקערה, מלא עם מים והרתיח במשך כמה שעות. (עצה: אל תעשה זאת לפני ארוחת ערב - תוכל לקלקל את התאבון. יותר חשוב להשגיח עליו, בטעות יכול להיות שמישהו יגיש זאת כמרק בארוחתך!) אחר כך, קח את הקרן, תן לה מכה רכה ברצפה, ואם יש לך קצת מזל, העצם יצא.

קח את הקרן וחמם אותה על האש. אל תקרב אותה יותר מדי, ודאי תמס אותה וזה יגרום ריחות לא נעימים בכל פינות הבית. בזמן שהקרן חמה, נסה לישר אותה. תצטרך כוחות עבור זה - לכן כל יום תעשה התעמלות בוקר - בום - בום - בום....

שים לב שהצד הצר של הקרן הוא סתום ותצטרך לקדוח אותו. אם האבא שלך עדיין לא ראה פעילותך במטבח, יכול להיות שהוא ישאיל לך את המקדח שלו, ואז בזהירות תקדח את החלק הסתום של הקרן עד שתגיע לחלל. אולם במקרה שהפעילות שלך במטבח תגרום שאתה "אינו מקובל" ולכן לא תוכל לקבל מקדח, קח מסמר בגודל 15 ס"מ, תפוס את ראש המסמר בסמרטוט, חמם את הצד השני של המסמר באש ותלחץ בצד הסתום של הקרן. לאחר שתעשה זאת כמה מאות פעמים אתה תגיע לחלל הקרן.

בזהירות עגל את הקצה הצר של הקרן (שמצמידים לשפתיים). הדרך שתעשה את זה תגרום לך שהשופר יהיה מוצלח או "פשלה". בסוף תבריק את השופר. עכשיו נסה לתקוע בשופר שלך. אם הצלחת, כל הכבוד! - אם לא, חבל - נסה

שנית!

סימנים לשנה טובה

בליל ראש השנה נוהגים לאכול מאכלים שונים שבשמותיהם יש רמז לשנה טובה. לפני אכילת כל מאכל מבקשים בקשה, שהיא תואמת את שם המאכל.

לעדות שונות יש מאכלים שונים, אולם בארץ נוהגים בני העדות השונות לאכול מאכלים גם של עדות אחרות.

האכאליס האלו כוללים:

תפוח מתוק שטובלים בדבש: וואריט "תתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה".

ארץ זבת חלב ודבש

הדבש המוזכר בקטע זה אינו דבש מדבורים אלא **דבש מתמרים**. כמו כן בפסוק: "ארץ חטה ושעורה... ארץ זית שמן ודבש", הדבש הוא דבש תמרים. אולם, בראש השנה טובלים את הלחם והתפוח **בדבש דבורים**.

דבורה (על תפוח)

כין האכאליס האחרים י'ס'ג:

סלקא: וואריט "יסתלקו אויבנו"

כרתי: וואריט "יכרתו שונאינו"

סלקא (עלי סלק)

יהי רצון
מלפניך ...

כרתי

כתוב שלושה מאכלים אחרים אותם אוכלים בליל ראש השנה:

_____ .1 _____ .2 _____ .3

גזר - שתקרע רוע גזר דיננו??

גזר (עם סבא אליעזר!)

גזר הוא אחד המאכלים שנוהגים לאכול בליל ראש השנה בקהילות אשכנז. הסיבה לכך **אינה** "שתקרע רוע גזר דיננו!" כי בשפת האידיש "גזר" הוא "מעהרן" ופירושו להתרבות, ולכן אומרים עם אכילת הגזר "שירבו זכויותינו".

סדר את הפסוק

במשך כל השנה יש 7 ברכות בתפילת העמידה של מוסף - חוץ מראש השנה. תפילת מוסף של ראש השנה היא הארוכה ביותר בכל השנה והיא בת 9 ברכות. שלוש הברכות האמצעיות נקראות:

- (1) מלכיות: תאונה - מלכות ה' בעולם.
- (2) זכרונות: תאונה - ה' זוכר את עמו.
- (3) שופרות: תאונה - התגלות ה' יחד עם השמעת שופר.

כל אחת מהברכות הללו כוללת לפחות 10 פסוקים מהתנ"ך הקשורים בנושאים הללו.

אפניכט יי אחר אהפסוקים הללו. שיאו לכו! האיזים התערכו!

גדול בשופר בירושלים והנדחים יתקע בארץ
ביום בארץ הקדש ובאו לה' והשתחוו והיה
מצרים אשור בהר ההוא האבדים

כתוב את הפסוק

באיזו ברכה מתפילת העמידה מופיע פסוק זה?

מה עושים אחרי שהשליח ציבור מסיים את כל אחת משלוש הברכות הללו?

"תשליך" אינו זריקת חטאים!!

זה לא תשליך!!

נוהגים בראש השנה ללכת אל הנהר או אל הים ולקרוא כמה פסוקים מספר מיכה (פסוק י יז-ט): "... יכבוש עונותינו ותשליך במצולות ים כל חטאתם..." כמה תהלים, בקשות וכו'.

יש הטועים וחושבים שעל ידי "תשליך" זורקים את החטאים שלנו לתוך המים!!

אולם הדרך היחידה להיפטר מחטאים היא - תשובה!

תשובה

עשרת הימים שבין תחילת ראש השנה ועד סוף יום הכיפורים נקראים "עשרת ימי תשובה", ולפי השם הם מיועדים לתשובה.

יום כיפור	תשרי										ראש השנה
	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	
	ה		ב		ו		ש				ת

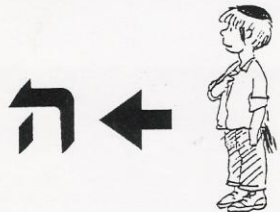
ע"ן כאננה תורה להראכ"ם. חלק אדע, הלכות תשובה וענה על האלות הבאות:

מהם שלושת השלבים לתשובה מחטאים שבין אדם למקום? (פרק 6 הלכה 6)

1. _____

2. _____

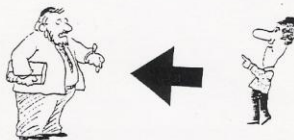
3. _____

ומהם השלבים הנוספים לתשובה מחטאים שבין אדם לחבירו? (פרק 3 הלכה 5)

_____

_____

קול שופר דומה לסירנה!

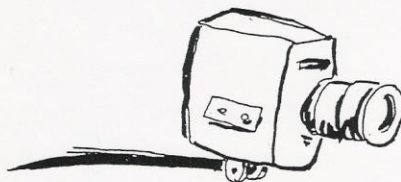
בזמן שאנו שומעים קול סירנה - אמבולנס, כיבוי אש, משטרה, אזעקה
 בזמן מלחמה - פחד נכנס ללב ושואלים "מה קרה?"
 קול השופר דומה לקול סירנה, בכך שהוא מעורר פחד בלבנו. אנו נזכרים
 בדברים שעשינו שלא היו על פי התורה ואז אנו צריכים לשוב בתשובה.

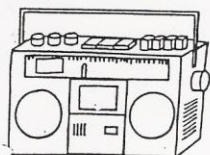
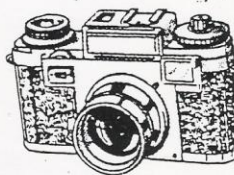
זכור!!

תשובה אינה מוגבלת לעשרת ימי תשובה!
צריכים לשוב בתשובה בכל ימות השנה!

כתוב במסכת אבות (פרק 3 משנה 6)

עין רואה

ואוזן שומעת

וכל מעשיך בספר נכתבים.

אל תכניס
וירוסים

זה בכל רגע, בכל שעה ובכל יום בשנה!!

כתיבה וחתימה טובה